

Zásady účelné antibiotické terapie u hospitalizovaných pacientů

Souhrn diskuze a stanovisko mezioborového panelu k systémové implementaci antibiotického stewardshipu

Adámková V.¹, Černý V.²⁻⁷, Dlouhý P.⁸, Malina P.⁹, Matějovič M.¹⁰, Šrámek V.¹¹, Žemličková H.^{12,13}

Autoři jsou uváděni v abecedním pořadí, podíl jednotlivých autorů je uveden na konci práce.

¹Klinická mikrobiologie a ATB centrum, Všeobecná fakultní nemocnice a 1. lékařská fakulta UK, Praha

²Klinika anesteziologie, perioperační a intenzivní medicíny, Masarykova nemocnice v Ústí nad Labem, Univerzita J. E. Purkyně v Ústí nad Labem

³Národní institut kvality a excelence zdravotnictví, Praha

⁴Klinika anesteziologie a resuscitace, Fakultní nemocnice Královské Vinohrady, Univerzita Karlova v Praze, 3. lékařská fakulta UK, Praha

⁵Univerzita Karlova v Praze, Lékařská fakulta v Hradci Králové, Klinika anesteziologie, resuscitace a intenzivní medicíny

⁶Dept. of Anesthesia, Pain Management and Perioperative Medicine, Dalhousie University, Halifax, Canada

⁷Technická univerzita Liberec, Ústav klinických oborů a biomedicíny, Liberec

⁸Infekční oddělení, Masarykova nemocnice v Ústí nad Labem, Krajská zdravotní, a. s.

⁹Oddělení klinické biochemie, Interní oddělení, Nemocnice Písek, a. s.

¹⁰I. interní klinika, Lékařská fakulta v Plzni, Univerzita Karlova a Fakultní nemocnice Plzeň

¹¹Anesteziologicko-resuscitační klinika, Fakultní nemocnice u svaté Anny v Brně, Lékařská fakulta Masarykovy Univerzity, Brno

¹²Národní referenční laboratoř pro antibiotika, Státní zdravotní ústav, Praha

¹³Ústav mikrobiologie, 3. lékařská fakulta UK, Fakultní nemocnice Královské Vinohrady a SZÚ, Praha

Úvod

Antibiotika (ATB) představují klíčový pilíř léčby bakteriálních infekčních onemocnění. Nesprávná preskripce ATB významně přispívá k nárůstu antimikrobiální rezistence, která je celosvětově považována za jednu z nejzávažnějších hrozeb pro veřejné zdraví. Strategický přístup k řízení užívání ATB, označovaný jako antibiotický stewardship (ATBS), má za primární cíl zajistit, aby pacienti s indikací k antibiotické terapii obdrželi z pohledu účinnosti, bezpečnosti a nákladové efektivity správné ATB, ve správné dávce a po adekvátní dobu. V systémovém kontextu má uvedený přístup redukovat selekci patogenních mikroorganismů a omezovat vznik antibiotické rezistence. Implementace zásad ATBS v nemocniční péči se ukazuje být efektivním nástrojem jak pro zlepšení individuálních klinických výsledků, tak pro snižování výskytu a šíření tzv. multirezistentních patogenů (MDR) v populaci.

Cílem práce je shrnutí průběhu diskuze k vybraným otázkám problematiky racionálního používání ATB v klinické praxi a formulace stanoviska k implementaci ATBS v podmínkách České republiky (ČR).

Metody

Iniciativa a složení Advisory Boardu

Advisory Board (AB) byl iniciován společnostmi Roche, s. r. o. – Diagnostická divize a Thermo Fisher Diagnostics CZ, s. r. o., s cílem vytvořit mezioborový panel (dále jen panel) odborníků pro diskusi nad otázkami antibiotické léčby a ATBS v nemocniční péči. Tomu odpovídalo i zastoupení oborů v panelu – anesteziologie a intenzivní medicína, infekční lékařství, hygiena a epidemiologie, klinická biochemie, lékařská mikrobiologie a vnitřní lékařství. Výběr členů AB odrážel dále předpoklad jejich dalšího zapojení do plánované tvorby doporučeného postupu pro ATBS v ČR, s tímto záměrem bylo složení panelu formálně projednáno s vedením příslušných odborných společností ČLS JEP.

Cíle a struktura jednání AB

Jednání AB proběhlo v Praze dne 14. října 2024, mezi projednávané okruhy diskuze patřily – současná klinická praxe v oblasti podávání

KORESPONDENČNÍ ADRESA AUTORA:

prof. MUDr. Vladimír Černý, Ph.D., FCCM, FESAIC, office@csarim.cz

Článek přijat redakcí: 28. 6. 2025

Cit. zkr: Anest intenziv Med. 2025;36(3):213-216